

הסיפור של סבתא יעל

חוויות מהשירות הצבאי

גדלתי בבאר שבע של שנות ה-60-50. באר שבע הייתה עיר קולטת עלייה ולמרות שגרנו בשכונה של ותיקים, בבית הספר שלי היו גם ילדים ותיקים צברים וגם עולים חדשים. העולים באו מעליות של תחילת שנות ה-60, מפולין, רומניה, הונגריה וצפון אפריקה כולל מצרים.

למרות זאת כולנו הרגשנו בתיכון כ- "ותיקים" ו- "ישראלים".

בשנת 1966 (אחרי סיום התיכון) התגייסתי לצה"ל.

רציתי לעשות משהו משמעותי בשירותי הצבאי.

באותה תקופה בנות יכלו להיות פקידות או להתנדב לשני תפקידים:

1. קיפול מצנחי צניחה
2. מורה לביעור הבערות (ללמד עולים חדשים קרוא וכתוב בעברית - עקב העלייה הגדולה מהודו וצפון אפריקה לישראל, הגיעו הרבה נשים שלא ידעו קרוא וכתוב בשפתם או כל שפה אחרת)

אני התנדבתי לביעור הבערות.

אחרי קורס בקיבוץ רמת רחל, נשלחתי לדימונה.

דימונה באותם ימים הייתה עיירת פיתוח קטנה ולא מפותחת, מאוד גלותית.

דימונה בשנת 1966

הגעתי לסביבה שונה ומרתקת, סביבה שלא הכרתי קודם. הנשים שהייתי אמורה ללמד א-ב היו מאוד ביישניות, אך יחד עם זאת רצו מאוד ללמוד הכול. מצד שני לימדו אותי

הרבה ממנהגיהן. למדתי איך לבשל אוכל צפון אפריקאי והודי שעד היום אני אוהבת לאכול (אבל לא לבשל).

הוזמנתי להשתתף בקבלת שבת וארוחות שישי בערב, שהיו מאוד שונות מהקידוש בבית אבי. הייתה אווירה של חג וכולם התלבשו חגיגי במיוחד לשבת. הייתה שירה סביב שולחן האוכל והאישה בבית השתדלה לערוך את השולחן עם כמה שיותר תבשילים, כדי לרצות את כל בני הבית.

ניסיתי לחגוג עם התלמידות כל חג אפשרי, לדוגמא בפורים חיפשו אותי התלמידות להודית.

יעל
במסיבת
פורים עם
אחת
התלמידות,
דימונה
1967

תוך כדי לימוד הא-ב, הסברתי להן בעברית פשוטה (כי השפה לא הייתה שגורה בפינה), מה התפקיד של הפקידים בעיריה, בביטוח לאומי, מתי צריך ללכת לקופת חולים, מתי צריך לעשות חיסונים, מה תפקיד האחיות בבית הספר, איך אפשר להרשם לחוגים וכמובן סיפרתי להן על "הערים הגדולות", תל-אביב ובאר שבע.

כעבור כמעט 50 שנה הגיעה אליי מטופלת (בתפקידי כרופאה) ונזכרה שהיא הייתה אחת מתלמידותיי.

באותם ימים לא הייתה טלוויזיה במדינת ישראל והיה צריך להסביר הכול עם הרבה דמיון.

בדימונה היה מרכז מסחרי קטן ואולם קולנוע.

באחד הימים הודיעו שהמחזמר "איש למנשה" (על פי הסיפור של דון קישוט) יגיע לדימונה. אני ועוד כמה מורות-חיילות קנינו דרך קצין העיר כרטיסים ולקחנו איתנו כמה תלמידות למחזמר. זאת הייתה חוויה בשבילנו וגם בשביל התלמידות, שראו לראשונה בחייהן מחזמר, ועוד בעברית!

זאת הייתה תקופה נהדרת בה למדתי להכיר חלק חדש מהעם היהודי מלא שמחת חיים, חום ונתינה.

לאחר מלחמת ששת הימים (יוני 1967), רציתי לעבור לתפקיד קרבי ולהרגיש יותר "שירות צבאי", וכך עברתי לתפקיד לא פחות מעניין ומאתגר.

הועברתי לעזה ושימשתי כראש לשכת דובר צה"ל בסיני ועוזרת קצין קישור לאו"ם ולצלב האדום.

צפון סיני, סתיו 1967

מאחר ושלטתי באנגלית, צרפתית וגרמנית, ליוויתי עיתונאים זרים בסיני יחד עם המפקד שלי ולעיתים עם מושל סיני - לעיתים בג'יפ ולעיתים בטיסה.

עזרתי למפקד להסביר לעיתונאים מה אנחנו רואים בסיני: היאחזות נח"ל בצפון סיני, מעבר המיתלה או את הנוף המהמם של שארם אל שייך - עם המים בצבע תכול-טורקיז וההרים הגבוהים בצבע אדום מסביב.

בחילופי השבויים הראשונים בתעלת סואץ הייתי בצוות שעבד מול נציג האו"ם ונציג הצלב האדום.

תעלת סואץ, 1967 - חילופי השבויים עם המצרים לאחר מלחמת ששת הימים

באותה תקופה לנתי בבניין הממשל הצבאי של עזה.

בערבים הופיעו להקות צבאיות, ביניהן להקת הנחל בכיכובה של תיקי דיין ולהקת חיל הים עם הכוכב שלמה ארצי.

ינואר 1968, היאחזות נח"ל בצפון סיני

במסגרת תפקידי כראשל"צית דובר צה"ל בסיני, מלווה את גולדה מאיר, יושבת ראש ועדת חוץ וביטחון של הכנסת בתקופה הזו

טיילנו בשוק של עזה ולאורך חוף הים, חוף עם חול לבן ונקי, ומים כחולים. זו הייתה תקופה אינטנסיבית ומלאת חוויות.

במסגרת אותו סיור, אפשר לראות גם את סגנה באותם הימים, חבר הכנסת שמעון פרס

אני מאחלת לנכדתי לא לעבור מלחמות אבל כן לחוות חוויות כה מדהימות בשירותה הצבאי, כפי שאני עברתי.

